

Doelgroep	Taakstelling	Gerealiseerd
Statushouders	80 (inclusief achterstand van 46 uit 2024)	-
Oekraïense ontheemden	Gemeentelijke opvanglocatie Per 1 januari 2025: 267 Per 1 juli 2025: 238 Particuliere opvanglocatie: 0	Gemeentelijke opvanglocatie 305 (t/m 31-08-2025) Particuliere opvanglocatie: 19*
Asielzoekers	250**	65 (amv plekken)

Tabel 1 Taakstelling nieuwkomers

* Stand 7 januari 2025

** Conform verdeelbesluit

Meerjaren Productie Prognose

De minister van Asiel en Migratie informeert de Tweede Kamer in haar brief 'Actuele situatie asielketen en Oekraïense ontheemden' van 2 december 2024 onder andere over de instroom, doorstroom en uitstroom in de migratieketen. Met de Meerjaren Productie Prognose (MPP) maakt de minister inzichtelijk welke ontwikkelingen zij binnen het migratiedomein verwacht.

Asielinstroom

Naar verwachting zal de landelijke instroom van 2025 hoger zijn dan in het jaar 2024. Hierbij wordt aangemerkt dat de prognoses (minimale en maximale instroom) altijd te hoog werden aangehouden. Gemiddeld stroomden minder asielzoekers in dan in eerste instantie werd voorspeld. Omdat deze trend doorzet, is de prognose (minimaal en maximaal) naar beneden bijgesteld. Absoluut gezien wordt verwacht dat in 2025 meer asielzoekers instromen dan in 2024, maar gemiddeld fors minder dan voorspeld.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)

Met een totale instroom die minder hard stijgt dan eerder werd aangenomen, stijgt het aantal aanvragen voor amv'ers ook minder hard. Toch verwacht de minister meer aanvragen van amv'ers in 2025 dan in 2024. De druk op de asielketen (opvangbehoefte COA, IND, zorg- en onderwijsvoorzieningen) blijft de komende jaren aanhouden.

Capaciteitsbehoefte COA

De verwachte uitstroom van statushouders uit een asielopvanglocatie is naar beneden bijgesteld. Het aantal statushouders dat wacht op huisvesting in een gemeente neemt toe, meer dan in eerdere MPP's werd verwacht. Naar verwachting zal op 1 januari 2026 1 op de 2 COA-bewoners een statushouder zijn. De minister geeft aan dat de capaciteitsbehoefte van het COA op 1 januari 2026 115.000 plekken zal zijn. De capaciteitsraming van de Spreidingswet (96.000 plekken) is niet toereikend voor de verwachte totale bezetting bij het COA op 1 januari 2026.

De minister maakte met het COA de afspraak dat het COA toegroeit naar 41.000 duurzame plekken in het land. Wanneer blijkt dat deze plekken niet nodig zijn voor het opvangen van asielzoekers, kunnen deze plekken beschikbaar worden gesteld aan andere doelgroepen, zoals spoedzoekers.

Oekraïense ontheemden

Op basis van de verwachte instroom zullen naar verwachting op 1 juli 2025 ongeveer 135.000 Oekraïense ontheemden in Nederland verblijven. Dit betekent dat er een verminderde instroom wordt verwacht. Hierop is de inspanningsplicht voor gemeenten aangepast en naar beneden bijgesteld.

Taakstelling statushouders

De gemeente heeft in 2024 haar taakstelling met betrekking tot het huisvesten van statushouders niet behaald. De achterstand van 2024 wordt bij de nieuwe taakstelling van de eerste helft van 2025 opgeteld. In tabel 2 is te zien hoe de taakstelling is verlopen vanaf eerste helft 2023 tot en met eerste helft 2025.

Taakstelling statushouders	Te huisvesten statushouders (in aantallen)	Aantal statushouders gehuisvest	Resterende taakstelling
2023 (1e halfjaar)	(41-2=) 39	28	11
2023 (2e halfjaar)	(34+11=) 45	15	30
2024 (1e halfjaar)	(36+30=) 66	24	42
2024 (2e halfjaar)	(33+42=) 75	29	46
2025 (1 ^e halfjaar)	(34+46=) 80	-	

Tabel 2. Verloop taakstelling statushouders eerste helft 2023 tot en met eerste helft 2025

Het college spant zich in de wettelijke taak te behalen. Om dit een impuls te geven besloot het college op 17 december kamerverhuur toe te staan voor vastgoed in eigen beheer en voor vastgoed van woningcorporaties.

Toewijzingen sociale huurwoningen

De meeste gemeenten maken afspraken met de woningcorporaties over het toewijzen van woningen aan aandachtsgroepen, waaronder statushouders. Zo ook de gemeente Lochem. Uit cijfers die de provincie heeft opgevraagd blijkt dat in 2023 9 procent van de vrijgekomen huurwoningen naar statushouders ging in de gemeente Lochem. In de provincie Gelderland en de regio Stedendriehoek bedroeg het aantal vrijgekomen woningen dat naar statushouders ging in 2023 respectievelijk 8 en 7 procent.

Met het verhuren van een kamer in plaats van een eengezinswoning wordt de beschikbare woonruimte efficiënter benut totdat het gezin van de statushouder in Nederland is.

Opvang Oekraïense ontheemden

Inspanningsplicht en benodigde capaciteit

Per 1 januari 2025 is de inspanningsplicht voor het college het realiseren van 267 opvangplekken, per 1 juli 2025 worden dit 238 opvangplekken. De rijksoverheid schat in dat er in het algemeen minder opvangplekken nodig zijn vanaf 1 juli 2025.

In tabel 3 is te zien hoeveel plekken de gemeente op elke gemeentelijke opvanglocatie heeft gerealiseerd, hoeveel ontheemden er verblijven, hoeveel "snijverlies" er is en tot hoe lang de locaties open zijn. Ook zijn de nog te realiseren locaties opgenomen.

Opvanglocatie	Gerealiseerde plekken	Aantal ontheemden	Snijverlies	Einddatum beschikbaarheid	Beschikbaar vanaf
Bloemenkamp Gorssel	99	93	6	31 augustus 2025	
EuroParcs Lochem	118	56	62*	31 december 2025	
Zutphenseweg Lochem	88	69	19	27 juni 2034	
Smitskamp Gorssel	0	0	0		1 augustus 2025
Detmerskazerne Eefde	0	0	0		Haalbaarheidsonderzoek geeft duidelijkheid hierover

Tabel 1 benodigde capaciteit opvang Oekraïense ontheemden stand 20 januari 2025

*Het zogenaamde snijverlies² op EuroParcs is relatief hoog, omdat er op dit moment huisjes niet bewoond worden, die de gemeente wel huurt. Wanneer de Bloemenkamp sluit heeft de gemeente, naast de gerealiseerde plekken op de Smitskamp, extra opvangplekken nodig. De huisjes die niet bezet zijn, blijven gereserveerd voor de Oekraïners uit de Bloemenkamp. Het college blijft inzetten op het maximaal bezetten van de bedden daar waar dat kan.

In de tabel hieronder is te zien hoeveel beschikbare plekken er in de tijd zijn.

Datum	Onderwerp	Totaal gerealiseerde plekken
1 januari 2025	Totale opvangcapaciteit	305
1 augustus 2025	Realisatie Smitskamp	421
1 september 2025	Locatie Bloemenkamp eindigt	322
1 januari 2026	Huidige overeenkomst EuroParcs eindigt per 31 december 2025	204

Tabel 2 gerealiseerde plekken in de tijd

Uit onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek en Datacentrum (bijlage 1: *Oekraïners in Nederland, kansen en aandachtspunten*) blijkt dat driekwart van de Oekraïense ontheemden de komende tijd in Nederland wil blijven. 30% daarvan wil permanent in Nederland blijven. Bijna de helft van de gevraagde ontheemden twijfelt over terugkeer.

Het onderzoek geeft aan dat Oekraïense ontheemden graag aan het werk gaan en graag meer willen werken. Dit komt overeen met wat we zien onder de Oekraïense ontheemden die in Lochem verblijven. Een groot deel van de volwassenen werkt. Ook in Lochem zien we dat hun arbeidspotentieel niet ten volle benut wordt, omdat ze bijvoorbeeld hoger gekwalificeerd zijn maar de Nederlandse taal niet beheersen.

In Lochem hebben we onze ontheemden dezelfde vragen gesteld met betrekking tot hun toekomst. Van de 229 ontheemden (inclusief diegenen die in de particuliere opvang blijven) hebben 114 gereageerd. Onder de 115 die niet hebben gereageerd is een grote groep kinderen. 13% van de 114 geeft aan de ontwikkelingen van de oorlog af te wachten, 70% geeft aan definitief in Nederland te willen blijven ongeacht het verloop van de oorlog en ruim 17% geeft aan dat ze niet zeker weten of ze terug willen keren naar Oekraïne.

Locaties

Zutphenseweg 106/106a te Lochem

Sinds oktober 2024 verblijven Oekraïners in de flexwoningen. De overige 5 appartementen worden de komende maanden ingericht en woonklaar gemaakt.

Het college nam op 17 december het besluit kamerverhuur toe te staan voor vastgoed in gemeentelijk eigendom en voor woningen van woningcorporaties. Voor de appartementen aan de Zutphenseweg betekent dit dat Viverion als woningcorporatie een lijst krijgt aangereikt met spoedzoekers (waaronder statushouders) en kamergewijs kan toewijzen.

Smitskamp Gorssel

Op 18 december vond de aanbesteding voor 35 flexwoningen plaats. De aanbesteding is aan Hodes Huisvesting uit Goor gegund. Naar verwachting zullen de 35 flexwoningen op 1 augustus 2025 gerealiseerd en woonklaar zijn.

² Het ministerie en de Veiligheidsregio spreken over snijverlies wanneer niet alle bedden bezet kunnen worden in verband met bijvoorbeeld een gezinssamenstelling. Bijvoorbeeld: er is een huis waar 4 bedden zijn. In dit huis wordt een ouder met twee kinderen opgevangen. Eén bed wordt dan niet bezet. Dit heet snijverlies.

Detmerskazerne Eefde

Op 25 november 2024 nam de gemeenteraad de motie 'Constructief bouwen voor Oekraïners in Eefde' aan. Het college ontraadde de gemeenteraad deze motie in verband met de financiële consequenties, de benodigde capaciteit en de daarbij horende tijdsplanning. Het college gaf de organisatie de opdracht om de haalbaarheid van deze motie te onderzoeken. Tegelijkertijd gaf het college de organisatie de opdracht aan de hand van het afwegingskader uit de visie 'Een thuis in de gemeente Lochem voor nieuwkomers' op zoek te gaan naar een alternatieve locatie. Uit deze twee opdrachten moet blijken hoe het college binnen de gestelde tijd aan zijn wettelijke taak kan voldoen. Het college informeert de gemeenteraad over de uitkomsten.

Bloemenkamp

Het college verlengde de overeenkomst met VGZ tot en met 31 augustus 2025. Met VGZ is afgesproken dat het gebouw op 31 augustus 2025 leeg opgeleverd wordt. Dit betekent dat we in week 30 gaan beginnen met de geplande verhuizingen. Een groot deel van de ontheemden gaat volgens planning naar de Smitskamp in Gorssel. Een klein deel van de ontheemden zal niet in hun eigen omgeving kunnen blijven en zal verhuizen naar EuroParcs in Lochem.

EuroParcs in Lochem

Het college verlengde vorig jaar de overeenkomst met EuroParcs en breidde het aantal huisjes uit dat de gemeente huurt. Enerzijds omdat de te realiseren locaties (Zutphenseweg Lochem, Smitskamp Gorssel en Detmerskazerne Eefde) nog niet gereed waren. Anderzijds omdat de inspanningsplicht omhooggaat. De locatie EuroParcs blijft nodig, omdat andere mogelijkheden voor het opvangen van ontheemden niet voorhanden zijn. Deze locatie is nodig voor het opvangen van ontheemden uit de Bloemenkamp, omdat deze niet allemaal op de Smitskamp in Gorssel kunnen verblijven. EuroParcs heeft aangegeven niet meer huisjes te kunnen verhuren dan ze nu doen. Uitbreiding op dit park is niet meer mogelijk. Dit betekent dat de huisjes die nu niet bewoond worden, gereserveerd blijven voor de Oekraïners die in de Bloemenkamp verblijven. De lopende overeenkomst met EuroParcs eindigt op 31 december 2025.

Inning eigen bijdrage

Per 1 januari 2025 int het college een eigen bijdrage van Oekraïense ontheemden en hun partners wanneer zij inkomsten hebben uit arbeid of een toeslag volgens de Toeslagenwet (WW-uitkering). De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) adviseert gemeenten om voor de inning van deze bijdrage 115% te hanteren van de leefgeldnorm plus de eigen bijdrage als inkomensgrens. Het college besloot ook daartoe. Dit betekent dat wanneer een ontheemde meer dan 115% van de leefgeldnorm plus de eigen bijdrage aan inkomen verdient, deze bijdraagt in de onkosten van gas, water en elektra.

Toekomst Oekraïners in Nederland

De oorlog is inmiddels drie jaar gaande. Hoe de nabije toekomst van Oekraïners in Nederland er uit gaat zien is op dit moment niet bekend. Oekraïense ontheemden mogen onder de Regeling Tijdelijk Bescherming (rtb) in Europese lidstaten verblijven. Onder deze regeling hebben zij recht op opvang, medische zorg, werk en onderwijs. De Europese Unie heeft aangegeven dat de rtb vanaf 4 maart 2026 mogelijk niet meer verlengd wordt. Wat dit betekent voor de ontheemden die in Nederland verblijven is het Rijk aan het onderzoeken. Het Rijk denkt na over kaders die ook op langere termijn houdbaar zijn. Te denken valt aan permanente huisvesting, regelingen onder de Participatiewet, etc.

Asielzoekers

Verdeelbesluit

Op 23 december 2024 maakte de Minister van Asiel en Migratie het verdeelbesluit bekend. Hierin staat voor hoeveel asielopvangplekken elke gemeente aan de lat staat. Voor de gemeente Lochem staat er in het verdeelbesluit dat wij aan de lat staan voor de opvang van 250 asielzoekers, waaronder 65 AMV'ers. Dit komt overeen met wat wij voor 1 november 2024 hebben doorgegeven aan de provincie. Het verdeelbesluit komt op een aantal punten niet overeen met de plannen die door onze provincie en subregio Stedendriehoek zijn aangeleverd bij het ministerie. Daarom hebben de colleges van de

gemeenten uit de subregio Stedendriehoek de Commissaris van de Koning verzocht bezwaar te maken tegen het verdeelbesluit.

Opvang asielzoekers Ampsenseweg te Lochem

De gemeenteraad ontving de startmemo 'Strategische processtappen plan van aanpak realisatie asiel opvanglocatie Ampsenseweg' op 15 oktober 2024. In deze processtappen is opgenomen dat er kaders aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Dit raadsvoorstel 'Kaders bestuursovereenkomst asielopvanglocatie met het COA' gedateerd 10 december 2024 ligt op dit moment voor aan de gemeenteraad. Na vaststelling door de raad kan het college in gesprek over de invulling van deze kaders.

Risicoanalyse

Het conceptrapport van de risicoanalyse wordt met de leescommissie besproken. Hierna zal het rapport worden vastgesteld. Dit rapport zal het college na vaststelling delen met de gemeenteraad.

Uitvoering geven aan de visie 'een thuis in de gemeente Lochem voor nieuwkomers'

In de vastgestelde visie is opgenomen dat de gemeente haar wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt voor het opvangen en huisvesten van nieuwkomers. Momenteel zet het college in op het huisvesten en opvangen van nieuwkomers. Dit kost veel tijd en geld. De visie spreekt ook over een maatschappelijke opgave. Bijvoorbeeld deelname aan het dagelijks leven stimuleren en voorzieningen beschikbaar stellen en toegankelijk houden. De gemeenteraad stelde met het amendement 'De Wet Coa is duidelijk' op 23 september 2024 €^{5.1.2f} beschikbaar voor het samenstellen van de visie. Voor de jaren 2024 en 2025 zijn geen middelen voor de uitvoering van het beleid van de visie beschikbaar gesteld.

Goede en zinvolle initiatieven dienen zich aan die geheel passen in de vastgestelde visie 'Een thuis in de gemeente Lochem voor nieuwkomers'. Deze initiatieven zijn gericht op participatie en integratie van nieuwkomers. Het gaat hier bijvoorbeeld over een integrale opdracht aan Welzijn Lochem en participatie aan het verenigingsleven. Daarnaast ligt er nu ook een verzoek preventieve hulp in te zetten voor de alleengaande minderjarigen. Om uitvoering te kunnen geven aan de visie komt het college met een raadsvoorstel.

Tot slot

Het college blijft zich inspannen om opvang en huisvesting te realiseren voor nieuwkomers. Dit vraagt veel tijd en geld. Uit de Meerjaren Productie Prognose blijkt dat de opgaven naar verwachting de komende jaren blijven. De opgaven die er liggen rondom huisvesting, opvang, maar ook de maatschappelijke opgaven, gaat het college bij voorkeur aan in gezamenlijkheid met zijn samenwerkingspartners.

Bijlage:	– RAAD_ Oekraïners in Nederland: kansen en aandachtspunten
----------	--

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	6